

Finansklagenemnda Person

Uttalelse FinKN-2017-263

23.5.2017

Tryg Forsikring

Bilansvar

Bløtdelsskader – brosymptomer – årsakssammenheng – spesialisterklæring.

Twist om forsikrede hadde sannsynliggjort årsakssammenheng mellom en trailervelt og nakke-, hode- og skuldersmerter, samt øresus og hørselstap. Nemnda bemerket at ingen av de fremlagte spesialisterklæringene oppfylte de krav til årsaksvurdering som er oppstilt i rettspraksis, bl.a. manglet bevis for brosymptom og det var ikke sagt noe om hvordan forsikredes nåværende plager skulle vurderes i forhold til den skadebiologiske forklaringsmodell. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Saken gjelder avslag på krav om erstatning under bilansvarsloven (bal.).

Forsikrede (f. 1958, sjåfør) kjørte 23.10.12 utfor veien med en trailer som veltet. Han ble innlagt på sykehus samme dag, med "(l)angsgående kuttskade fra fossa triangularis til antihelix caudalt hø øre, samt kutt i panne, bak hø øre og i hodebunn", som ble sydd samme dag. Han ble utskrevet dagen etter.

Nav godkjente "slag/sårsk./hode/høyre øre/hals/nakke/psykiske ettervirkninger etter trailervelt" som yrkesskade 21.12.12.

I poliklinisk notat 21.4.15 heter det blant annet:

Pasienten sier at han siden ulykken har slitt med konstante nakkesmerter. Han har ikke egentlige utstrålende plager og ingen alarmsymptomer, men ledsagende symptomer som øresus og hodepine. ...

... Han synes å ha et behov av fysikalsk behandling, da plagene nok er forårsaket av både de degenerative forandringene og muskulære spenninger/eller uhensiktsmessig bruk av nakken.

... Mitt mandat i dag er dog ikke å vurdere årsakssammenheng.

Selskapets rådgivende lege, dr. B., uttalte 1.9.15:

Det vurderes årsakssammenheng mellom ulykkeshendelse og deformering av øre høyre side. Varig medisinsk invaliditet fastsettes skjønnsmessig til 3 % i henhold til invaliditetstabellens punkt 1.1.11 a.

Forsikrede har fremlagt en erklæring fra dr. K., datert 31.3.16, hvor det blant annet heter:

Bløtdelsskadene har således ikke blitt fanget opp av tidligere CT og MR, hvorunder det er en sannsynlighetsovervekt at bløtdelsskadene med påfølgende atlanto-axial instabilitet henger sammen, og er en følge av ulykken og det kraftige traumet han fikk, både ved å bli utsatt for de brå kreftene ved utforkjøringen og i tillegg fikk smelt overkøyen på 40-50 kg i skallen, og da med påvirkning mot nakken.

...

Etter mitt skjønn er hans plager senskader etter ulykken i 2012 ...

Fysioterapeut N. skrev i en rapport 9.5.16:

...

Det er sannsynlig at pasientens symptomatologi og endra nakkefunksjon har sammenheng med påviste ligamentskader i øvre nakkeregion.

... Ved undersøkelse 09.05.16 er vi kjent med bare én traumesituasjon som har betydelig nok omfang til tydelig å kunne innvirke på pasientens endringer til nakke/hode.

Nav har innhentet spesialisterklæring fra spesialist i nevrologi, dr. K. I erklæringen, datert 25.5.16, heter det under overskriften "Resyme og vurdering" blant annet:

...

Fra mai 2013 til først møte med ny fastlege i oktober 2014 foreligger det ingen journaldokumentasjon på nakke- og hodeplager. Det skal bemerkes at notater fra tidligere fastlege ... er svært ordknappe. Skadelidte angir at han hadde vedvarende og uttalte plager med stivhet, smerter og trettbarhet i nakken, samt hodepine og generell trettbarhet og nedsatt konsentrasjonsevne i hele denne perioden. Fra oktober 2014 er det god dokumentasjon på vedvarende plager. Beskrivelsene av nakkeplager og hodepine er fra oktober 2014 konsekvente og skadelidte angir overfor flere behandlere at dette er plager han har hatt kontinuerlig siden ulykken i oktober 2012.

...

Det er noe tvil omkring hvorvidt kravet om brosymptomer kan anses som oppfylt idet journaldokumentasjonen er svært mangelfull. Jeg finner allikevel en sannsynlighetsovervekt for at også dette vilkåret er oppfylt.

...

Totalt sett er min vurdering at det er sannsynlighetsovervekt for årsakssammenheng mellom ulykken 23. oktober 2012 og stivhet, smerter og trettbarhet i nakken. Hodepineplagene anses som sekundære til stivhet og smerter i nakken. ...

Videre er min vurdering at de slitasjeforandringene som ble påvist ved CT av nakken allerede 24. oktober 2012 helt klart ikke har sammenheng med skaden 23. oktober 2012. Ved sittende MR nakke er det beskrevet en viss strekkskade og instabilitet i atlantoaxiale ligamenter. Det er tenkelig at aktuelle ulykke kan ha medført en slik skade, men denne typer skader er som kjent svært omdiskuterte.

...

... Varig medisinsk invaliditet vurderes til 12 %.

Nav har tilkjent menerstatning i gruppe 1 (12 % varig medisinsk invaliditet (vmi) i nakke og 3 % vmi for øreskaden).

Forsikrede har anført at hans nakke-, hode- og skuldersmerter, tinnitus og hørselstap, skyldes ulykken. Det foreligger tre spesialisterklæringer som alle konkluderer med årsakssammenheng. Erklæringene, sammen med journalnotater og medisinske uttalelser, sannsynliggjør årsakssammenheng. Fraværet av journalnotater om brosymptomer betyr ikke at slike symptomer ikke har foreligget.

Selskapet har anført at årsakssammenheng mellom ulykken og forsikredes nakke-, hodeplager og øresus ikke er sannsynliggjort. Erklæringene som er fremlagt i saken, oppfyller ikke de krav til medisinsk årsaksvurdering ved bløtdelsskader som er oppstilt i rettspraksis. Blant annet er kravet om at det må ha foreligget brosymptomer fra akutfasen til en senere kronisk fase ikke sannsynliggjort. Den omstendighet at forsikrede ikke oppsøkte lege i den initiale fasen tilsier at eventuelle plager ikke kan ha hatt særlig stort omfang. Nevrologen tillegger forsikredes forklaringer vekt, til tross for at hans opplysninger ikke underbygges av det som følger av den medisinske dokumentasjonen i saken. Uansett vil plagene ikke gi rett til menerstatning.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom trafikkulykken i oktober 2012 og forsikredes plager i nakke, hode og skuldre. Det er kravstiller som må sannsynliggjøre at det foreligger årsakssammenheng.

En vurdering av årsakssammenheng i saker som denne, har en juridisk og en medisinsk side. Forsikrede har anført at de medisinske erklæringene sannsynliggjør at det er årsakssammenheng mellom den skadevoldende hendelsen og de plager som han hevder er en konsekvens av denne. Nemnda overprøver ikke de medisinske vurderinger som ligger til grunn for uttalelser om årsakssammenheng i slike erklæringer, men har kompetanse til å vurdere om erklæringene fyller de kravene som er utviklet i rettspraksis mht. slike vurderinger om årsakssammenheng. Dessuten må nemnda vurdere om angitte plager er en adekvat følge av den skadevoldende handlingen.

I rettspraksis er det stilt opp fire kumulative vilkår som alle må være oppfylt for at man skal kunne konkludere med at årsakssammenheng er sannsynliggjort ved nakkeslengskade, se Rt. 1998 s. 1565 og Rt. 2010 s. 1547: Hendelsen må ha hatt tilstrekkelig skadeevne, det må foreligge akutt symptomer innen tre døgn etter hendelsen, kontinuerlige symptomer fra akuttfasen frem til en kronisk senfase og symptomutviklingen må følge den traumatologiske forklaringsmodellen, hvor plagen er verst i akuttfasen for deretter å avta. Nemnda har lagt til grunn at de samme vilkårene også gjelder ved andre traumatiske bløtdelsskader, se uttalelse 2014-030.

Det er ikke uenighet om at hendelsen hadde skadeevne. I den av Nav innhentede spesialisterklæringen av 25.5.16, viser nevrologen for så vidt gjelder akuttfasen til at forsikrede ved innleggelsen på sykehuset anga smerter i nakken, og at vilkåret om akutt symptomer for nakkesmerter er oppfylt. Vedkommende sier seg å være mer i tvil om kravet om brosymptomer er oppfylt. Nevrologen viser til at daværende fastleges notater er sparsomme, og sier videre:

Skadelidte angir nakkeplager i november 2012 og får akupunkturbehandling mot dette i november 2012 og igjen i mars 2013. Fra mars til mai 2013 er han sykemeldt grunnet nakkeplager. Han skifter også jobb i mai 2013 og begrunner dette med at langtransport/tungtransport ble for slitsomt grunnet plagene. Krav om brosymptomer anses som oppfylt i alle fall frem til mai 2013. Deretter følger en periode fra mai 2013 til oktober 2014 der plager fra nakke og hodet ikke er dokumentert. ...

Spesialisten la således til grunn at det var en sannsynlighetsovervekt for at vilkåret om brosymptomer er oppfylt.

Det er riktig som spesialisten nevner, at det i innsamlet journalen er notert "nakkeplager i øyeblikket". Det fremgår videre av fastlegejournalen at forsikrede noe mer enn én måned etter ulykken, 29.11.12, oppsøkte fastlegen med smerter i nakken. Slik nemnda ser det, er dette likevel så lenge etter hendelsen at det er vanskelig å si at opplysningen styrker at det foreligger brosymptomer. Navs sykepengehistorikk viser at forsikrede var sykemeldt 11.3. – 9.5.13 med diagnosen L01, dvs. nakkesymptomer - plager, men fastlegens journaler inneholder ikke noe som kaster lys over sammenhengen mellom dette og hendelsen. Nemnda er enig med nevrologen når hun påpeker at notatene i fastlegejournalen er kortfattede. Vedkommende har imidlertid i brev av 21.7.14 opplyst:

... Ettersom jeg jobber spesielt med smertebehandling, både med vestlig medisin og akupunktur, er han blitt behandlet av meg for smerter i nakken nov. 12, også noe i forbindelse med at han har slanket seg med samme metode.

Han kan neppe vurderes til å ha noen medisinsk skade som er av betydelig grad ettersom han ikke har tatt det opp med meg, eller har fått behandling for det. Det er egentlig bare 2 konsultasjoner som direkte har hatt med hans nakkeplager å gjøre, ellers har det initialt vært for fjerning av sting.

Nevrologen har lagt til grunn at det foreligger brosymptomer. Slike symptomer skal imidlertid være påvist kontinuerlig fra akuttfasen til kronisk fase, og i denne saken mangler opplysninger om

nakkeplager fra opphøret av sykemeldingsperioden, primo mai 2013, til primo oktober 2014, dvs. for mer enn 16 måneder. I denne perioden oppsøkte forsikrede fastlegen ved tre anledninger uten at det er notert noe om nakkeplager. Forsikrede byttet fastlege i juli 2014. Nemnda har ikke mottatt utskrift fra denne fastlegens journal, men det fremgår av nevrologens erklæring at fastlegen 16.10.14 noterte som aktuelt problem: "pasienten har konstant hodeverk med smerter fra nakken til occipital, stråling til begge skulder. Har konstant øresus, øresus øker ved kjøring. Når han løfter hodet opp han bli svimmel. Har hodeverk hele tiden, Har fremdeles smerte".

Verken nevrologens erklæring eller de øvrige fremlagte erklæringene, oppfyller etter nemndas syn de fire kravene for å bli akseptert som bevis for at det foreligger årsakssammenheng. Det er særlig mangelen av bevis for brosymptomer som nemnda har merket seg. Men nemnda peker også på at det ikke er sagt noe om hvordan forsikredes nåværende plager skal vurderes i forhold til en skadebiologisk forklaringsmodell.

Uttalelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Ingrid Smedsrud (nestleder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Mildrid Felland (selskapsrepresentant), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant)